

Til lovforslag nr. **L 111 og L 112** Folketinget 2006-07

Betænkning afgivet af Udvalget for Videnskab og Teknologi den 0. februar 2007

1. udkast

Betænkning

over

I. Forslag til lov om Akkrediteringsinstitutionen for videregående uddannelser (akkrediteringsloven)

[af videnskabsministeren (Helge Sander)]

II. Forslag til lov om ændring af universitetsloven og lov om forskningsrådgivning m.v.

(Konsekvensændringer som følge af oprettelse af Akkrediteringsinstitutionen)

[af videnskabsministeren (Helge Sander)]

1. Ændringsforslag

Enhedslistens medlem af udvalget har stillet 13 ændringsforslag til lovforslag nr. L 111.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslagene blev fremsat den 15. december 2006 og var til 1. behandling den 19. januar 2007. Lovforslagene blev efter 1. behandling henvist til behandling i Udvalget for Videnskab og Teknologi.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslagene i <> møder.

Høring

Et udkast til lovforslagene har inden fremsættelsen været sendt i høring, og videnskabsministeren sendte den 6. oktober 2006 dette udkast til udvalget, jf. alm. del – bilag 11. Den 18. december 2006 sendte videnskabsministeren de indkomne høringssvar samt et notat herom til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget 1 skriftlig henvendelse fra Dansk Bibel-Institut og Menighedsfakultetet.

Videnskabsministeren har over for udvalget kommenteret den skriftlige henvendelse til udvalget.

Deputationer

Endvidere har Dansk Bibel-Institut og Menighedsfakultetet mundtligt over for udvalget redegjort for deres holdning til lovforslagene.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 45 spørgsmål til videnskabsministeren til skriftlig besvarelse, [som denne har besvaret]. To af udvalgets spørgsmål til videnskabsministeren og dennes svar herpå er optrykt som bilag 2 til betænkningen.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et <>tal i udvalget (DF) indstiller lovforslagene til *vedtagelse uændret*. <>tallet vil stemme imod de til lovforslag nr. L 111 stillede ændringsforslag.

Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget finder, at for at danske uddannelser kan leve op til de højeste standarder og nyde anerkendelse internationalt, skal der oprettes et akkrediteringsråd. Akkrediteringsrådet skal sikre en uafhængig godkendelse af uddannelserne.

Det er afgørende for Dansk Folkeparti, at der stadigvæk er et overordnet politisk ansvar hvad angår uddannelsernes kvalitet og hvad angår økonomien i de forskellige videregående uddannelser.

Dansk Folkeparti er af den opfattelse, at de videregående uddannelser med lovforslaget vil kunne leve op til de internationale standarder. Det skal dog understreges, at det ikke i sig selv er et mål for Dansk Folkeparti, at Danmark lever op til forskellige internationale standarder. Det afgørende er at sikre faglighed og kvalitet i Danmark til gavn for samfundet og til gavn for de danske studerende. Såfremt dette hensyn i fremtiden måtte gå imod en internationaliseringsproces, vejer hensynet til faglighed og kvalitet tungere. Det er ligeledes afgørende for Dansk Folkeparti, at internationalt samarbejde om udvikling af uddannelsessektoren bevares som et frivilligt samarbejde mellem selvstændige nationer, således at Danmark til enhver tid kan agere ud fra nationale interesser.

Lovforslaget forhindrer i højere grad end i dag, at politiske særinteresser i fremtiden vil være afgørende for placering og godkendelse af uddannelser. Det hilser Dansk Folkeparti velkommen.

Med velfærdsaftalen og globaliseringsaftalen videreføres begrebet fælles uddannelser. Dansk Folkeparti noterer sig, at fælles uddannelser kun kan oprettes i særlige tilfælde. Lovforslaget lægger ikke op til, at fælles uddannelser skal eller kan erstatte eksisterende uddannelser. En fælles uddannelse skal dermed leve op til centralt fastsatte kriterier for at kunne blive godkendt.

Siumut, Tjóðveldisflokkurinn, Fólkaflokkurinn og Inuit Ataqatigiit var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen. [Der gøres opmærksom på, at et flertal eller et mindretal i udvalget ikke altid vil afspejle et flertal/mindretal ved afstemning i Folketingssalen.]

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

til

I. Forslag til lov om Akkrediteringsinstitutionen for videregående uddannelser (akkrediteringsloven)

Af et *mindretal* (EL), tiltrådt af <>:

Til § 1

1) Stk. 1 affattes således:

»§ 1. Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling opretter Akkrediteringsinstitutionen for videregående uddannelser som en selvejende institution.«.

[Uafhængighed sikres]

2) Stk. 3 udgår.

[Decentral vurdering]

Til § 2

3) Stk. 2 affattes således:

»Stk. 2. Akkrediteringsrådet ansætter sekretariaternes ledelse.«.

[Uafhængig akkrediteringsinstitution]

Til § 4

4) § 4, stk. 1, affattes således:

»Akkrediteringsrådet består af en formand og 10 personer og er uafhængigt i sin virksomhed.«.

[Flere studenterrepræsentanter]

5) Stk. 3, pkt. 3, affattes således:

»3) 3 medlemmer udpeges efter indstilling fra de studerendes organisationer, sådan at uddannelserne under såvel, Videnskabsministeriet, Undervisningsministeriet og Kulturministeriet er repræsenteret.«

[Flere studenterrepræsentanter]

Til § 6

6) Stk. 2 affattes således:

»Stk. 2. Panelet foretager en akkrediteringsvurdering af uddannelsens kvalitet, og det faglige sekretariat udarbejder på baggrund heraf en akkrediteringsrapport.«.

[Decentralt fastlagt kvalitet]

Til § 7

7) I stk. 2, 2. pkt., udgår:

»fastsat i medfør af § 11«.

[Decentralisering sikres]

Til § 8

8) I stk. 2 udgår:

», i det omfang rapporten er udarbejdet efter kriterierne fastsat i medfør af § 11«.

[Decentralisering sikres]

Til § 9

9) I *stk. 1* udgår:

»i henhold til kriterier fastsat i medfør af § 11«.

10) Stk. 4, første sætning, affattes således:

»Rådet kan af egen drift eller efter anmodning fra ministeren for videnskab, teknologi og udvikling inden periodens udløb undersøge om kvalitetskravene stadig opfyldes.«.

[Decentralisering sikres]

Til § 10

11) Stk. 3 udgår.

[Decentralisering sikres]

Til § 11

12) § 11 udgår.

[Decentralisering sikres]

Til § 12

13) § 12, der herefter bliver § 11, affattes således:

»§ 11. Akkrediteringsrådet akkrediterer videregående uddannelser på Undervisningsministeriets og Kulturministeriets område efter samme regler, som gælder på Videnskabsministeriets område.«

[Decentralisering sikres]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Ændringen sikrer, at Akkrediteringsinstitutionen reelt bliver uafhængig af staten.

Til nr. 2

Ændringsforslaget skal sikre, at uddannelsesinstitutionerne får mulighed for at oprette de uddannelser, de selv synes er relevante under forudsætning af, at disse lever op til de kvalitetskrav, der stilles.

Til nr. 3

Ændringen sikrer, at Akkrediteringsinstitutionen reelt bliver uafhængig af staten.

Til nr. 4

Ændringsforslaget betyder, at der bliver plads til en bredere repræsentation af de studerende.

Til nr. 5

Ændringsforslaget sikrer, at der bliver en bred repræsentation af de studerende og, at deres udpegning er baseret på de studerendes egne organisationers indstillinger.

Til nr. 6

Ændringsforslaget sikrer, at det er Akkrediteringsinstitutionen og ikke ministeriet, der fastsætter kriterierne for kvalitet og, at uddannelsesinstitutionerne tager stilling til uddannelsernes relevans.

Til nr. 7

Henvisningen til § 11 udgår.

Til nr. 8

Henvisningen til § 11 udgår.

Til nr. 9

Henvisningen til § 11 udgår.

Til nr. 10

Henvisningen til paragraf 11 udgår.

Til nr. 11

Ændringsforslaget sikrer, at det bliver Akkrediteringsrådet og ikke ministeren, der afgør om uddannelser skal godkendes.

Til nr. 12

Ændringsforslaget sikrer, at Akkrediteringsrådet selv fastsætter kriterierne for kvalitet og fjerner dermed den snævre statslige styring af Akkrediteringsrådet.

Til nr. 13

Ændringsforslaget giver uddannelsesinstitutioner under Undervisningsministeriet og Kulturministeriet de samme frihedsgrader, som uddannelsesinstitutionerne under Videnskabsministeriet får med de ændringsforslag, som stilleren i øvrigt har stillet til dette lovforslag.

*Michael Aastrup Jensen (V) Britta Schall Holberg (V) Tina Nedergaard (V)
Torsten Schack Pedersen (V) Hanne Severinsen (V) fmd. Jesper Langballe (DF)*

Jørn Dohrmann (DF) Per Ørum Jørgensen (KF) Charlotte Dyremose (KF) Rasmus Prehn (S)
Magnus Heunicke (S) nfm. Christine Antorini (S) Pia Gjellerup (S) Margrethe Vestager (RV)
Charlotte Fischer (RV) Anne Grete Holmsgaard (SF) Per Clausen (EL)

Siumut, Tjóðveldisflokkurin, Fólkaflokkurin og Inuit Ataqatigiit havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	52	Enhedslisten (EL)	6
Socialdemokratiet (S)	47	Siumut (SIU)	1
Dansk Folkeparti (DF)	24	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	18	Fólkaflokkurin (FF)	1
Det Radikale Venstre (RV)	17	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	11		

Bilag 1**Oversigt over bilag vedrørende L 111 og L 112****Bilagsnr. Titel**

1	Høringssvar og høringsnotat, fra videnskabsministeren
2	Henvendelse af 12/1-07 fra Menighedsfakultet og Dansk Bibel-Institut
3	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslagene

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 111 og L 112**Spm.nr. Titel**

1	Spm. om kommentar til henvendelse af 12/1-07 fra Menighedsfakultet og Dansk Bibel-Institut, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om, hvorledes muligheden for at overtrumfe Akkrediteringsrådets beslutninger (§ 10, stk. 3) tænkes udnyttet, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om studerendes repræsentation i Akkrediteringsrådet, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm. om, hvordan ministeren vil sikre, at både rådet og sekretariatene reelt kommer til at fungere uafhængigt trods sekretariaternes meget stærke afhængighed af ministeriet, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm. om, hvorfor finansieringen af akkrediteringsinstitutionen i vidt omfang skal ske ved at beskære EVA's budgetter til evaluering af uddannelserne, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm. om, hvilke overvejelser det giver ministeren, at det jf. høringsvarene stort set er umuligt at finde parter, der er begejstret for lovforslaget, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
7	Spm. om, hvilke andre EU-lande, der tilsvarende har »relevans« som akkrediteringskriterium, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
8	Spm. om, hvorledes kvalitet og relevans vægtes i forhold til hinanden, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
9	Spm. om, i hvor høj grad aftagere vil blive inddraget for at definere »relevans«, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
10	Spm. om, hvem der skal definere »kvalitet«, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
11	Spm. om, ministeren kan bekræfte, at det pålægges Akkrediteringsinstitutionen klart at udmelde præcise akkrediteringskriterier (»mål og standarder«) før en akkrediteringsproces, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå

- 12 Spm. om ministeren agter at placere Akkrediteringsinstitutionen i forbindelse med Universitetsstyrelsen i Bredgade 40, og hvorledes mener ministeren i givet fald at dette sikrer uafhængigheden af Videnskabsministeriet, der bor i Bredgade 43, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
- 13 Spm. om institutionens ledelse ikke vil blive rekrutteret fra Videnskabsministeriet, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
- 14 Spm. om, hvilken international institution skal fastlægge kriterierne for et europæisk register, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
- 15 Spm. om Ministeren bedes forelægge lovforslaget for ENQA eller andre relevante EU-institutioner til udtalelse med henblik på, om lovforslaget opfylder standarderne for uafhængighed af ministeriet, således at det sikres, at forslaget på forhånd opfylder de europæiske standarder, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
- 16 Spm. om, hvorfor ministeren ikke har etableret institutionen efter de samme principper, statutter m.m. som EVA, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
- 17 Spm. om det er korrekt forstået, at der nu de facto indføres en dobbelt godkendelsesproces, hvor en uddannelse først skal godkendes i rådet og derefter godkendes af ministeren, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
- 18 Spm. om, hvorfor ministeren kan afvise at godkende en uddannelse, når dette ”ud fra en samfundsøkonomisk betragtning ikke skønnes hensigtsmæssig”, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
- 19 Spm. om det er korrekt, at medlemmer med kendskab til universitetsuddannelser er i mindretal i Akkrediteringsrådet, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
- 20 Spm. om, hvordan der garanteres kvalitet i bedømmelsesprocessen vedr. universitetsområdet, når medlemmer af Akkrediteringsrådet, der ikke har forskningserfaring eller -indsigt, skal være med til at tage beslutninger om kvalitet på universitetsområdet, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
- 21 Spm. om de relevante ministres »kriterier for kvalitet og relevans«, jf. bemærkningerne om lovforslagets indhold, er omfattet af Offentlighedsloven, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
- 22 Spm. om Akkrediteringsrådets fulde beslutningsgrundlag er omfattet af Offentlighedsloven, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
- 23 Spm. om referaterne fra Akkrediteringsrådets møder er omfattet af Offentlighedsloven, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
- 24 Spm. om, hvad der menes med »i særlige tilfælde« i lovforslaget § 1, stk. 6, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
- 25 Spm. om, hvordan det stemmer overens med kravet om, at Akkrediteringsrådet skal være uafhængigt, at ministre udpeger 8 ud af 9 med-

- lemmer, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
- 26 Spm. om ministeren kan bekræfte, at det strider mod Bologna-deklarationen, at ministeren kan ændre Akkrediteringsrådets beslutninger, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
- 27 Spm. om, hvordan ministeren mener, at kravet om at Akkrediteringsrådet skal være uafhængigt stemmer overens med, at det er ministeren, som fastlægger kriterierne for Akkrediteringsrådets vurdering af en uddannelses kvalitet og relevans, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
- 28 Spm. om ministeren ikke er enig i, at det ville give akkrediteringsinstitutionen større uafhængighed af staten, hvis den var blevet oprettet som en selvejende institution, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
- 29 Spm. om, hvilke fordele det giver akkrediteringsinstitutionen i dens arbejde med at vurdere uddannelsers kvalitet, at den er anbragt inden for den statslige forvaltning, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
- 30 Spm. om akkrediteringsinstitutionen udelukkende er anbragt inden for den statslige forvaltning, fordi dette er billigere, end hvis den skulle være oprettet som en selvejende institution, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
- 31 Spm. om, i hvilke andre lande er akkrediteringsinstitutionen etableret som en del af den statslige forvaltning, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
- 32 Spm. om garanti for at akkrediteringsinstitutionen kan opnå international godkendelse som en uafhængig akkrediteringsinstitution, når den er anbragt inden for den statslige forvaltning, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
- 33 Spm. om, hvilke kriterier for kvalitet, der vil indgå i en vurdering af en uddannelseskvalitet, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
- 34 Spm. om, hvilke kriterier, der vil indgå i en vurdering af en uddannelses relevans, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
- 35 Spm. om, hvilke kriterier der vil indgå i en vurdering af en uddannelses relevans, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
- 36 Spm. om, i hvilke tilfælde, ministeren vil benytte sin bemyndigelse til at stoppe behandlingen af en uddannelse i Akkrediteringsrådet, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
- 37 Spm. om, ministeren vil sikre, at Folketingets Videnskabsudvalg bliver orienteret, hver gang ministeren benytter sin bemyndigelse til at stoppe Akkrediteringsrådets behandling af en godkendelse af en uddannelse, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
- 38 Spm. om, definere, hvad der menes med, at en »uddannelse ud fra en samfundsøkonomisk betragtning ikke skønnes hensigtsmæssig«, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
- 39 Spm. om at tilsende udvalget en oversigt over ændringer i lovforsla-

- get fra den udgave, der blev sendt i høring, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
- 40 Spm. om uddybning af svaret på spm. 6, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
- 41 Spm. om ministeren finder det tilfredsstillende, at der trods nærmest enighed om det principielt rigtige i en akkrediteringsinstitution er så udbredt skepsis mod den foreslåede model, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
- 42 Spm. om ministeren kan bekræfte, at Danmark angiveligt er det eneste EU-land, der anvender relevanskriteriet i forbindelse med akkreditering af uddannelser, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
- 43 Spm. om, hvorfor regeringen finder behov for, at Danmark finder behov for et relevanskriterium i forbindelse med akkreditering af uddannelser, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
- 44 Spm. om ministeren vil redegøre for de omtalte kvalitetskriterier i besvarelsen af udvalgets spørgsmål 10, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå
- 45 Spm. om oversendelse af en oversigt over, hvilke organisationer inden for Undervisningsministeriets regi, ministeren finder relevant at høre i forbindelse med udpegning af Akkrediteringsrådet, til videnskabsministeren, og ministerens svar herpå

To af udvalgets spørgsmål til videnskabsministeren og dennes svar herpå

Spørgsmålene og svarene er optrykt efter ønske fra DF.

Spørgsmål 2:

Vil ministeren redegøre nærmere for, hvorledes muligheden for at overtrumfe Akkrediteringsrådets beslutninger (§ 10, stk. 3) tænkes udnyttet?

Svar:

Akkrediteringsrådet træffer beslutning om akkreditering af en videregående uddannelse på baggrund af en akkrediteringsvurdering af uddannelsens kvalitet og relevans. Akkrediteringsrådets beslutninger om akkreditering af videregående uddannelser kan ikke overtrumfes af videnskabsministeren eller andre ministre.

I henhold til § 10, stk. 3, fastholder videnskabsministeren som den øverste ansvarlige for økonomien og legaliteten på universitetsområdet dog en mulighed for i visse situationer at stoppe Akkrediteringsrådets godkendelse (jf. § 10, stk. 1) af en uddannelse og dermed finansieringen af uddannelsen. Bestemmelsen forventes kun anvendt undtagelsesvis, hvor en uddannelse ikke opfylder lovgivningsmæssige krav, eller oprettelsen af uddannelsen ud fra en samfundsøkonomisk betragtning ikke skønnes hensigtsmæssig.

Der tænkes her blandt andet på situationer, hvor en uddannelse ønskes oprettet i et geografisk område, hvor dette af hensyn til lignende uddannelser i området vil kunne være uhensigtsmæssigt. Tilsvarende vil oprettelsen af en uddannelse kunne være uhensigtsmæssig i situationer, hvor en lignende uddannelse allerede eksisterer under en anden minister.

Det pågældende universitet skal have lejlighed til at udtale sig om sagen, inden der træffes afgørelse.

Spørgsmål 24:

Når der i § 1, nr. 5 (affattelsen af § 3, stk. 6) stk. 6 står »Universitetet kan i særlige tilfælde udbyde en uddannelse, hvor dele af uddannelsen ikke kan gennemføres i Danmark, men skal gennemføres ved et eller flere udenlandske universiteter efter aftale mellem de pågældende universiteter om gensidig udveksling jf. dog stk. 1«, hvad menes der så med »i særlige tilfælde«?

Svar:

En fællesuddannelse er en uddannelse, hvor udbuddet af uddannelsen foregår i Danmark, men hvor visse dele af uddannelsen kun kan gennemføres i udlandet. Hensigten med fællesuddannelser – som det eksempelvis kommer til udtryk i Erasmus Mundus uddannelserne – er, at de udvikles og udbydes i fællesskab af et dansk universitet og to eller flere udenlandske universiteter.

Godkendelsen af en fællesuddannelse forudsætter, at det internationale samarbejde bibringer en yderligere dimension, end hvis uddannelsen udbydes som en ren dansk uddannelse. Der vil således være væsentlig forskel mellem rene danske uddannelser og fællesuddannelser udbudt i Danmark.

Fællesuddannelser er et supplement til det danske uddannelsesudbud, og er på ingen måde tænkt som en erstatning for udbud i Danmark.

Hvis en fællesuddannelse ikke lever op til kravene, er der mulighed for at stoppe godkendelsen af uddannelsen efter § 10, stk. 3.